

Sygn. akt II CSKP 109/21

POSTANOWIENIE

Dnia 22 października 2021 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

Pierwszy Prezes SN Małgorzata Manowska (przewodniczący)
Prezes SN Joanna Misztal-Konecka (sprawozdawca)
SSN Beata Janiszewska

w sprawie z wniosku M. z siedzibą w R. (Księstwo Liechtenstein)
z udziałem A. Spółki Akcyjnej w P.
o wpis hipoteki przymusowej kaucyjnej łącznej,
po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym
w Izbie Cywilnej w dniu 22 października 2021 r.,
skargi kasacyjnej uczestnika postępowania
od postanowienia Sądu Okręgowego w K.
z dnia 31 stycznia 2019 r., sygn. akt VII Ca [...]

odrzuca skargę kasacyjną.

UZASADNIENIE

1. Referendarz sądowy, uwzględniając wniosek M. w R. (Księstwo Liechtenstein) wniesiony do Sądu Rejonowego w K. 24 listopada 2017 r., 19 stycznia 2018 r. dokonał na rzecz wnioskodawcy wpisu w dziale IV księgi wieczystej (...) hipoteki przymusowej łącznej kaucyjnej w kwocie 27 958 907,50 zł.

Sąd Rejonowy w K. postanowieniem z 22 lutego 2018 r., na skutek skargi uczestnika A. Spółki Akcyjnej w P. na orzeczenie referendarza sądowego z 19 stycznia 2018 r., uchylił zaskarżony wpis i oddalił wniosek o wpis hipoteki.

Na skutek apelacji wnioskodawcy M. w R. (Księstwo Liechtenstein) Sąd Okręgowy w K. postanowieniem z 31 stycznia 2019 r. zmienił zaskarżone

postanowienie Sądu Rejonowego w K. z 22 lutego 2018 r. w ten sposób, że nakazał Sądowi Rejonowemu w K., by w dziale IV księgi wieczystej nr (...) wpisał hipotekę przymusową kaucyjną łączną w kwocie 27 958 907,50 zł na rzecz M. z siedzibą w R. (Księstwo Liechtenstein) - na podstawie wniosku z 24 listopada 2017 r. oraz orzekł o kosztach postępowania apelacyjnego.

2. Od postanowienia Sądu Okręgowego z 31 stycznia 2019 r. skargę kasacyjną wywiódł uczestnik A. S.A. w P., wskazując na naruszenie art. 29 i art. 76 ust. 1 ustawy z 6 lipca 1982 r. o księgach wieczystych i hipotece. Wniósł o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i wydanie orzeczenia co do istoty sprawy, tj. wydanie orzeczenia o uchyleniu zaskarżonego postanowienia w całości i oddaleniu apelacji wnioskodawcy, ewentualnie o uchylenie zaskarżonego postanowienia w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania sądowi, który wydał orzeczenie, lub innemu sądowi równorzędnemu.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

3. Sporządzanie i doręczanie uzasadnień orzeczeń sądu drugiej instancji co do istoty sprawy wydanych w postępowaniu nieprocesowym reguluje art. 387 w związku z art. 13 § 2 k.p.c. Oznacza to, że uzasadnienie postanowienia reformatoryjnego nie jest sporządzane z urzędu, lecz jedynie na wniosek zgłoszony przez wnioskodawcę lub innych uczestników postępowania (art. 387 § 1 k.p.c.). W przypadku postanowień wydanych na posiedzeniu niejawnym, bieg tygodniowego terminu do zgłoszenia stosownego żądania rozpoczyna się od daty doręczenia wnioskodawcy lub innym uczestnikom postępowania sentencji tego orzeczenia (art. 387 § 3 zdanie trzecie k.p.c. w zw. z art. 387 § 1 k.p.c.). W takiej bowiem sytuacji doręczenie sentencji realizuje funkcję ogłoszenia i gwarantuje wymienionym podmiotom możliwość skorzystania z uprawnień procesowych w postaci złożenia odpowiednich wniosków (postanowienia Sądu Najwyższego z 8 stycznia 2010 r., IV CZ 101/09; z 30 maja 2014 r., III CZ 20/14; z 3 lipca 2015 r., IV CZ 17/15).

Zgodnie z treścią art. 398⁵ § 1 k.p.c. skargę kasacyjną wnosi się do sądu, który wydał zaskarżone orzeczenie, w terminie dwóch miesięcy od dnia doręczenia orzeczenia z uzasadnieniem stronie skarżącej. Unormowanie przewidziane

w podanym przepisie należy rozumieć w ten sposób, że wskazany w nim dwumiesięczny termin liczy się od prawidłowego doręczenia odpisu orzeczenia z uzasadnieniem, tj. zgodnego z wymaganiami przewidzianymi w art. 387 § 3 k.p.c. Oznacza to, że tylko wtedy, gdy strona w terminie tygodniowym zażądała doręczenia odpisu orzeczenia z uzasadnieniem, można mówić, że zostało spełnione wstępne wymaganie dla powstania możliwości wniesienia skargi kasacyjnej. Jeżeli strona z takim żądaniem nie wystąpiła lub też, występując z nim, przekroczyła tygodniowy termin do zgłoszenia żądania doręczenia odpisu orzeczenia z uzasadnieniem, przewidziany w art. 398⁵ § 1 k.p.c. dwumiesięczny termin w ogóle nie może rozpocząć biegu, a tym samym niemożliwe jest wniesienie skargi kasacyjnej (postanowienia Sądu Najwyższego: z 26 lutego 2016 r., I CSK 378/15; z 26 lutego 2016 r. IV CZ 101/15; z 21 stycznia 2021 r., IV CSKP 22/21).

Analiza akt sprawy wskazuje, że odpis zaskarżonego skargą kasacyjną postanowienia Sądu Okręgowego w K. z 31 stycznia 2019 r. został doręczony pełnomocnikowi skarżącej A. S.A. w P. 11 lutego 2019 r. (k. 236). Wniosek o doręczenie odpisu orzeczenia z uzasadnieniem został wniesiony 19 lutego 2019 r. (k. 239), więc z przekroczeniem wymaganego tygodniowego terminu. W związku z tym skarga kasacyjna podlegała odrzuceniu. Zgodnie bowiem z art. 398⁶ § 3 k.p.c. Sąd Najwyższy odrzuca skargę kasacyjną, która podlegała odrzuceniu przez sąd drugiej instancji, zaś sąd drugiej instancji odrzuca na posiedzeniu niejawnym skargę kasacyjną wniesioną po upływie terminu, skargę niespełniającą wymagań określonych w art. 398⁴ § 1 k.p.c., nieopłaconą oraz skargę, której braków nie usunięto w terminie lub z innych przyczyn niedopuszczalną.

4. Mając powyższe na uwadze, Sąd Najwyższy orzekł jak w sentencji.